

*Inspiració / Divinitat (XIV)*

## **La Missa en do menor KV 427 de Mozart**

Possiblement l'anomenada *Gran Missa en do menor KV 427* s'erigeixi com una de les obres més enigmàtiques del catàleg de música religiosa de Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). I emprem aquest adjectiu per a una obra composta per una figura musical no menys enigmàtica de la qual, encara avui, ens hem de fer serioses qüestions relacionades amb la seva vida: la formació del geni, la influència del pare, la relació amb la francmaçoneria, el seu catolicisme devot, la seva mort... Les qüestions relacionades amb el seu matrimoni tampoc escapen d'aquesta aurèola de misteri i, així, la figura de la seva esposa Constanze Weber (1762-1842) ens apareix d'allò més opaca. Per començar. Tres anys abans del matrimoni de W. A. Mozart amb Constanze, celebrat el 4 d'agost de 1782, el geni de Salzburg estava perdudament enamorat de la germana de Constanze, Aloysia, a qui Mozart va dedicar-li diferents àries i, fins i tot, va protagonitzar el paper de *Donna Anna* del *Don Giovanni* en l'estrena vienesa del 7 de maig de 1788.

Segons sembla, el matrimoni amb Constanze no va ser fàcil ja que ni el pare Leopold ni la germana Nannerl van simpatitzar amb la germana de l'exenamorada del compositor. Potser sigui per això o per alguna raó que desconeixem (hi ha qui ha apuntat la possibilitat d'una malaltia de Constantze) la que va portar Mozart a la necessitat de compondre una missa votiva que va quedar inacabada, però que es va estrenar el 26 d'octubre de 1783 a l'abadia de Sant Pere de Salzburg. Desconeixem, però, què es va poder escoltar en el transcurs d'aquella missa ja que, com hem dit, estava composta a mitges: només les seccions del *Kyrie* i el *Gloria*. El *Credo* estava incomplet i l'*Agnus Dei* mai va ser compost. A

partir dels fragments del material d'aquella primera audició, que han arribat fins als nostres dies, sabem que es van interpretar el *Kyrie*, el *Gloria*, el *Sanctus* i el *Benedictus*. Fins i tot hi ha alguns detalls de transposició que ens fan pensar que la pròpia Constanze va ser l'encarregada de cantar la part de soprano, com així mateix ho assegura el diari de Nannerl.

Al darrere del misteri de com va desenvolupar-se la interpretació d'aquesta missa, en estar inacabada, hi ha una qüestió que, tradicionalment, s'ha esmentat amb poca profunditat. I és que la *Missa en do menor* de Mozart inacabada va sorgir com a resposta al coneixement, a través del Baró Gottfried van Swieten (1733-1803), de diferents obres de G. F. Haendel i J. S. Bach, a les quals van Swieten va tenir accés i va poder copiar durant els anys 1770-1777, quan va ser ambaixador de Prússia a Berlín. Allà va mantenir un estret contacte amb Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788) i, segons el seu propi catàleg, hi figurava una còpia de la *Missa en si menor* de Johann Sebastian Bach que, casualitats de la vida, va acabar a les mans de Franz Joseph Haydn. A part de les *Trio Sonates BWV 525-530* o de les dues col·leccions d'*El clavicèmbal ben temprat* del Kantor de Leipzig que, a ben segur, Mozart va poder tenir entre mans, el geni de Salzburg va poder accedir a la còpia de van Swieten de la *Missa* bachiana. Alguns detalls ens poden fer pensar que, en efecte, Mozart almenys alguna vegada va tenir accés a la gran obra bachiana, de la qual ell no se'n va poder estar de donar-li resposta amb una obra de la qual el Papa Francesc n'ha dit: «*Estimo Mozart; l'Et incarnatus de la Missa t'eleva a Déu...*»

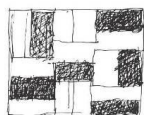
**Oriol Pérez Treviño**



**Oriol Pérez i Treviño**

(Manresa, 1972). Musicòleg i assagista. En l'actualitat és conseller editorial de la *Revista 440* i crític musical d'*El Punt Avui*. Des de l'any 2015 imparteix, dins de les activitats de l'Institut Art i Espiritualitat Sean Scully, el cicle *Inspiració / Divinitat*

amb el qual pretén vincular obres i compositors canònics de la música clàssica occidental amb la divinitat i/o la seva experiència.



SANTACECÍLIA  
DE MONTSERRAT  
INSTITUT ART I  
ESPIRITUALITAT  
SEAN SCULLY



FUNDACIÓ ABADIA DE MONTSERRAT, 2025

Institut Art i Espiritualitat Sean Scully

AUDICIÓ COMENTADA

# Mozart

## *Missa en do menor KV 427*

### Oriol Pérez Treviño



Retrat de Mozart, Joseph Lange (1782)  
Mozart Museum, Salzburg

13 de setembre de 2019, 16h · Santa Cecília de Montserrat